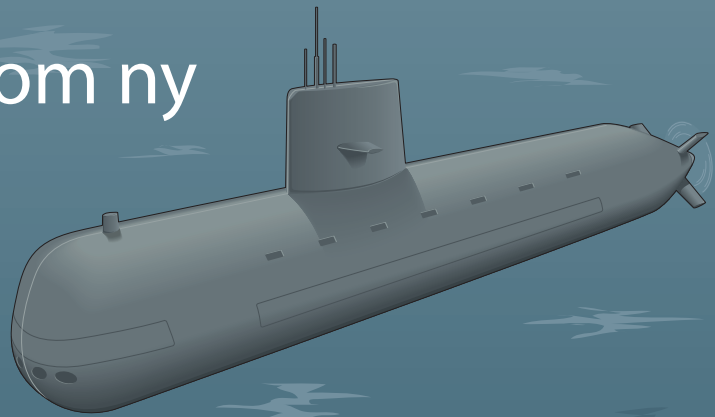

Gammal luft blir som ny

För att människor ska kunna vistas i en ubåt i undervattensläge en längre tid måste luften tillföras syre samt renas från främst koldioxid men även från andra ämnen som t ex kolväten, vätgas och kolmonoxid.

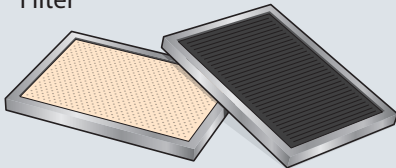

Olika luftrenare

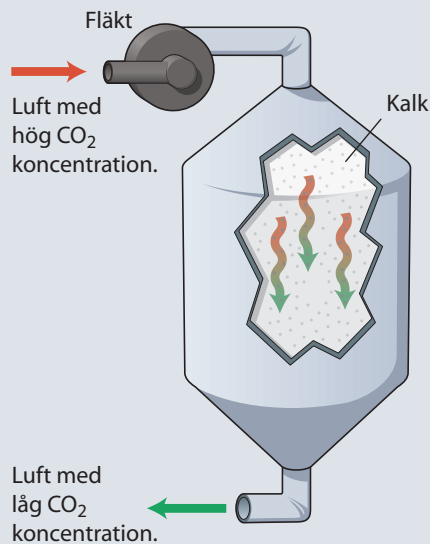
Adsorptionskalk

Det vanligaste använda sättet att rena luften från koldioxid CO_2 är att blåsa den koldioxidbemängda luften genom en behållare med kalk. Ett kilo kalk kan binda till sig cirka 140 liter koldioxid och är där efter förbrukad. Under ett normalt uppdrag förbrukar en ubåt flera ton kalk. Utvecklingen går därför mot regenererbara system för luftrening.

Filter

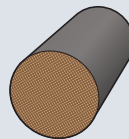

Ett partikelfilter fångar upp större partiklar i luften och ett filter med aktivt kol tar bort luftföroreningar, framför allt mindre flyktiga kolväten.

Katalysatorer

Består ofta av ädelmetaller eller metall-oxider. Låg-molekylära ämnen som vätgas, kolmonoxid och metan reagerar i en katalysator med syre och bildar vatten och koldioxid.

Sammansättningen av torr luft (vid havsytan)

Kvävgas	N_2	78,09%
Syrgas	O_2	20,95%
Argon	Ar	0,93%
Koldioxid	CO_2	0,03%
Neon	Ne	} 0,0025%
Helium	He	
Metan	CH_4	
Krypton	Kr	
Vätgas	H_2	
Dikväveoxid	N_2O	
Xenon	Xe	
Kolmonoxid	CO	

Exempel på koldioxidkoncentrationer i olika gasblandningar

Lungluft:

maximal andhållning ca	7%
normalt ca	5%

Nivågränsvärde:*

15 minuter	1,0%
8 timmar	0,5%
Rek. maxvärde skolor	0,1%
Utomhusluft	0,03%

* Arbetarskyddsstyrelsen